

Posudek vedoucího bakalářské práce: Ondřej Nývlt, Reprezentace ženské majetkové kriminality v českém denním tisku první Československé republiky, Praha 2022, FHS UK, Katedra historických věd, 52 s.

Ondřej Nývlt se ve své bakalářské práci zabývá reprezentacemi ženské majetkové kriminality v českém meziválečném tisku. K formulaci tohoto poněkud neobvyklého tématu bych chtěl jako vedoucí práce uvést, že jeho zadání bylo poměrně komplikované, a nakonec se rodilo i v jistém časovém presu. Výsledné úzké zaměření na ženskou majetkovou kriminalitu jsem doporučoval s obavou, že u mediálních reprezentací hrozí spíše nebezpečí jejich velkého počtu, spíše než nedostatku. Tato obava se ovšem ukázala být lichou a Ondřej Nývlt během letního semestru následně hledal způsoby, jak jej vhodně rozšířit. Domnívám se však, že i přes zjevné limity formulovaného tématu, autor v práci dokazuje, jak toto zdánlivě marginální téma souvisí s klíčovými diskurzy modernity počátku 20. století. Svou bakalářskou prací se tak zařazuje do historicky orientovaného bádání, které na téma kriminality nahlíží prostřednictvím analytické kategorie genderu a které v současnosti patří k etablovaným proudům historiografie sociálních a kulturních dějin.

Předložený text autor rozdělil na úvod, závěr a celkem tři kapitoly. Práce jako celek působí na jedné straně kompaktním dojmem, ale na straně druhé z hlediska požadavků kladených na kvalifikační práce má kratší rozsah, který trochu zakrývá zvolené formátování textu i vložené prázdné strany mezi kapitolami.

V úvodu autor nabízí vymezení tématu, předkládá jasně formulované badatelské otázky, stručně charakterizuje zvolenou metodu i klíčové analytické pojmy, např. gender či oddělené sféry. Pasáž o diskurzivní analýze je sice stručná, ale domnívám se, že postihuje její nejdůležitější rysy, východiska i omezení. V následující části Ondřej Nývlt přibližuje výběr pramenů, které zahrnují jak politicky orientovaný denní tisk (*Národní listy*, *Lidové noviny*, *Právo lidu a Venkov*), tak bulvární média (*Polední list*) i jeden dobový ženský časopis (*Ženský list*). Podle mého názoru je tato hodnotově i žánrově pestrá skladba velmi dobře zvolená a umožňuje autorovi dobové reprezentace majetkové kriminality vhodně komparovat.

Následující dvě kapitoly představují nástin dvou důležitých kontextů zvoleného tématu. V první řadě se jedná o historický vývoj moderní společnosti na počátku 20. století a specifika české společnosti. Autor zde přitom prokazuje schopnost propojovat politický vývoj se sociální a genderovou dynamikou společnosti. Ačkoliv má předložený text své limity, při zohlednění skutečnosti, že se jedná o práci bakalářskou, spíše vystupuje do popředí fakt, že se autor seznámil s mnohými poměrně náročnými, odbornými pracemi ze zahraničí a dokázal je propojit v koherentní celek. Druhý kontext tvoří český meziválečný tisk. Ondřej Nývlt zde příhodně věnuje pozornost mimo jiné ekonomické struktuře, celkovému rozvrstvení tisku, cenzuře apod., včetně tématu zobrazování žen v publikacích určených převážně ženám.

Samotná analýza je předmětem třetí kapitoly. Zde autor prokazuje, že ve vybraných pramenech dokáže rozpoznat rozmanité více či méně zjevné významy, které je následně schopen zapojit do širších dobových problémů a témat. Předcházející kontextové kapitoly zde plodně zúročuje při analýze a interpretaci. Všimá si přitom nejen obsahu dobových reprezentací, ale i formy, výrazových prostředků, žánrových odlišností apod. Předkládá jak zobecňující závěry, tak dílčí typologizace reprezentací. Text proto člení nikoliv na základě odlišných pramenů, nýbrž na základě obrazů, které v dobovém diskurzu identifikoval: „elegantní dáma-zlodějka“, „žena nemocná sexualitou“ a „zlodějka jako nevinná vykořisťovaná žena“. Přestože v analýze poměrně často uvádí citace z pramenů, nepředpokládá, že by samy o sobě ke čtenářům promlouvaly, nýbrž takřka vždy nabízí jejich interpretaci. Proto, jak sám poznamenává v úvodu práce, předložený text lze chápat jako zdařilý „odrazový můstek pro další zkoumání“ (s. 14), které by například dokázalo předložené závěry zasadit

do širšího kontextu populárních obrazů ženské kriminality a současně expertního vědění (kriminologie).

Pro účely obhajoby lze diskutovat o tom, v čem přesně spočívá přínos výzkumu kriminality pro poznání moderních sociálních a kulturních dějin a proč je tak důležitá právě kategorie genderu. Dále by mě zajímalo, v čem konkrétně spočívala specifika českého diskurzu o ženské kriminalitě oproti poznatkům a trendům, které čerpá ze sekundární literatury týkající se západních evropských zemí (např. Francie). Bylo by možné uvažovat o tom, že konstatovaná kontinuita mezi obdobím habsburské monarchie a první republikou platila i pro následující periody, např. Protektorát Čechy a Morava, třetí republika apod.

Z hlediska celkové jazykové a formální úpravy předložená práce obsahuje několik překlepů či chyb a na některých místech se opakují slova (např. „které které“ na s. 14; „pracuji pojmy“, s. 15; „společenským společenských“, s. 23; „anarchonisticky“, s. 24 apod.). Podobných nesrovnalostí ovšem v textu není mnoho.

Výsledkem je čtivý, podnětný text, který je sice kratší, než bývá zvykem, ale který současně vyčnívá v jiných ohledech. Z práce lze vyčíst svébytný autorský rukopis, který se vyznačuje hutným, místy až příliš úsporným, stylem psaní. Je přitom zřejmé, že autor dokáže dílčí poznatky zobecňovat. Přestože také používá někdy složité formulace, práce netrpí nadměrně dlouhými souvětími. Na základě těchto zjevných předností – a při zohlednění jejích limitů – předloženou bakalářskou práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou** (2) až **výbornou** (1), v závislosti na obhajobě.

V Praze 19. 8. 2022

Mgr. Pavel Baloun, Ph.D.